

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
DEPARTAMENTUL PENTRU RELAȚIA CU PARLAMENTUL

Biroul permanent al Senatului

571, 555, 13.10.2022

L 557, L 36, L 577

Nr. 10970/2022

11. OCT. 2022

Către: **DOMNUL MARIO OVIDIU OPREA,
SECRETARUL GENERAL AL SENATULUI**

Ref. la: punctele de vedere ale Guvernului aprobate în ședința Guvernului din data de 5 octombrie 2022

STIMATE DOMNULE SECRETAR GENERAL,

- L 577/2022* Vă transmit, alăturat, în original, **punctele de vedere ale Guvernului** referitoare la:
- L 555/2022* 1. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, pentru modificarea și completarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative nr. 176/2010 (**Bp. 458/2022**);
 - L 557/2022* 2. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap (**Bp. 438/2022**);
 - L 36/2022* 3. Propunerea legislativă pentru completarea și modificarea art. 154 din Legea nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare, respectiv a art. 224 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare, republicată (**Bp. 440/2022**);
 - L 577/2022* 4. Proiectul de Lege pentru completarea art. 61 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale (**Plx. 382/2021, Bp. 37/2022**);
 5. Propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 115 din 19 mai 2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali (**Bp. 473/2022, L. 577/2022**).

Cu deosebită considerație,

NINL SĂPUNARU

SECRETAR DE STAT

PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului

L. 36 / 13.10.2022

Doamnă vicepreședinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *proiectul de lege pentru completarea art. 61 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, provenit dintr-o propunere legislativă*, inițiată de domnul deputat PSD Ion Marcel Ciolacu și un grup de parlamentari PSD (Plx.382/2021, Bp. 37/2022).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare completarea art. 61 din *Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, cu un nou alineat, alin. (5), prin care se instituie cerința pentru persoana care urmează să fie numită în funcția de judecător al Curții Constituționale de a nu fi fost membru al unui partid politic, al unei formațiuni politice sau al unei alianțe politice, indiferent de nivel (local, național, european sau internațional) cu cel puțin 8 ani înainte de data numirii în funcție.

II. Observații

1. *Constituția* reglementează în Titlul V Curtea Constituțională, stabilind structura (art. 142), condițiile pentru numire (art. 143), incompatibilități (art. 144), independența și inamovibilitatea (art. 145), atribuții (art. 146), deciziile Curții Constituționale (art. 147).

În ceea ce privește condițiile pentru numirea ca judecător la Curtea Constituțională, art. 143 prevede în mod limitativ trei condiții ce trebuie îndeplinite în mod cumulativ. Astfel, pentru ca o persoană să poată fi numită judecător la Curtea Constituțională trebuie întrunite condițiile constituționale expres menționate: persoana trebuie să aibă pregătire juridică superioară, înaltă competență profesională și o vechime de cel puțin 18 ani în activitatea juridică sau în învățământul juridic superior.

Cu privire la aceste condiții, Curtea Constituțională în jurisprudența sa (*Decizia nr. 459/2014*¹) a arătat că: „*Potrivit dispozițiilor constituționale ale art. 142 coroborate cu cele ale art. 143, numirea în funcția de judecător al Curții Constituționale este condiționată de îndeplinirea a trei condiții cumulative: pregătire juridică superioară, cel puțin 18 ani vechime în activitatea juridică sau în învățământul juridic superior, înaltă competență profesională.*

Dezvoltând normele constituționale, dispozițiile Legii nr. 47/1992 prevăd procedura de numire de către Parlament a judecătorilor constituționali, respectiv numirea persoanelor care au întrunit votul majorității membrilor fiecărei Camere, la propunerea birourilor permanente și pe baza majorității membrilor fiecărei Camere, la propunerea birourilor permanente și pe baza recomandării comisiilor juridice. O atare reglementare este necesară în considerarea specificului activității unei Camere a Parlamentului, acela de a adopta o decizie colectivă, luată cu majoritatea voturilor, după o dezbatere publică, pe baza unei proceduri stabilite de lege. Rolul comisiilor juridice în procedura de numire a judecătorilor constituționali este tocmai acela de a culege și a oferi acele date necesare plenului fiecărei Camere spre a-și fonda, în mod optim, luarea unei decizii. Astfel, pe baza curriculum-ului vitae depus de candidat și a audierii acestuia, comisia întocmește un raport prin care prezintă plenului Camerei toate informațiile cu privire la

¹ referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 8 alin. (1) raportate la art. 2 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004

profilul candidatului: cariera profesională, probitatea morală, experiența în domeniul *juridic sau calitățile individuale, elemente ce se circumscriu noțiunii de „înalță competență profesională”*.

În ceea ce privește desemnarea judecătorilor constituționali de către Președintele României – autoritate fundamentală în cadrul democrației constituționale, legitimată prin votul liber exprimat al cetățenilor români – autoritatea decizională este una individuală, iar nu colectivă ca în cazul Parlamentului. Deși legea nu prevede în mod expres o procedură și în acest caz, apare cu evidență că elemente specifice procedurii parlamentare sunt pe deplin aplicabile: prezentarea unui *curriculum vitae* al candidaților, solicitarea de informații concludente cu privire la profilul profesional, eventuale audieri ale persoanelor candidate etc.

Rezultă, astfel, din cele mai sus, că, la nivelul constituțional, sunt prevăzute condițiile substanțiale privind numirea ca judecător la Curtea Constituțională (condiții de numire), iar la nivelul *Legii nr. 47/1992* sunt prevăzute condițiile procedurale (procedura).

În aceeași decizie², Curtea Constituțională a reținut: „*Sub aspectul verificării condițiilor constituționale și legale pe care persoana numită în funcția de judecător constituțional trebuie să le întrunească, dacă în privința primelor două condiții (pregătire juridică superioară și vechimea de cel puțin 18 ani în activitatea juridică sau în învățământul juridic superior), verificarea are la bază date concrete, obiective, susceptibile a fi supuse unui control judecătoresc al instanțelor al instanțelor de drept comun sau al Curții Constituționale, în ceea ce privește cea de-a treia condiție (înalta competență profesională), aceasta implică evaluarea și decizia exclusivă a autorităților abilitate de Constituție să facă numirea, în temeiul unor aprecieri proprii. Astfel, marja de apreciere a Președintelui României, a Senatului și a Camerei Deputaților în exercitarea atribuției de a numi judecătorii constituționali nu este limitată la verificarea aspectelor de legalitate pe care le presupune îndeplinirea condițiilor obiective, cuantificabile (legea stabilind în ceea ce privește rangul studiilor și al vechimii juridice nivelul minimal al condițiilor pe care persoana numită trebuie să le respecte), ci vizează și aspecte de oportunitate, autoritățile competente având libertatea absolută, în acest caz, de a alege o anumită persoană apreciată a întruni condiția „înaltei competențe profesionale”*.

² Decizia nr. 459/2014

Decizia de numire în funcția de demnitate publică aparține în exclusivitate titularilor prevăzuți de *Constituție* și implică o apreciere subiectivă, întemeiată pe informațiile care sunt evaluate în mod personal, de către fiecare deputat sau senator, prin acordarea votului în cadrul deciziei colective a fiecărei Camere a Parlamentului, respectiv de către Președintele României, care manifestă o opțiune personală, în cadrul unei decizii individuale. Odată adoptate aceste decizii, opțiunea fiecărui for decident este asumată în plan instituțional și politic, răspunderea pentru alegerea realizată fiind circumscrisă acestui cadru.

În ceea ce privește condițiile pentru numire, Curtea Constituțională a apreciat că sunt avute în vedere două condiții obiective și o condiție subiectivă. Condițiile obiective sunt precis cuantificate, respectiv vechimea de 18 ani în funcții juridice și studii juridice superioare. Condiția subiectivă este la aprecierea fiecărui titular al dreptului de numire și are în vedere elemente, cum ar fi cariera profesională, probitatea morală, experiența în domeniul juridic sau calitățile individuale, elemente ce se circumscriu noțiunii de „*înaltă competență profesională*”.

Condiția legală care rezultă din proiectul de lege de a nu fi fost membru al unui partid politic anterior cu cel puțin 8 ani înainte de data numirii în funcția de judecător al Curții Constituționale reprezintă o condiție obiectivă care nu poate fi subsumată condiției subiective prevăzute la nivel constituțional respectiv existența înaltei competențe profesionale. Astfel, condiția lipsei de apartenență la un partid politic reprezintă o nouă condiție pentru numirea unui judecător la Curtea Constituțională, care este adăugată la condițiile constituționale deja menționate. Prin urmare, prin proiectul de lege se completează *Constituția*, ceea ce contravine art. 143 din *legea fundamentală*, fiind adăugată o nouă condiție pentru ca o persoană să poată fi numită judecător la Curte. În plus, sunt încălcate și prevederile art. 150-152 din *Constituție* privind procedura de revizuire a legii fundamentale.

Mai mult, prin soluția normativă propusă, se afectează dreptul constituțional de asociere în partide politice consacrat de art. 40. Or, restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți fundamentale se poate realiza exclusiv în condițiile art. 53 din *legea fundamentală*. Prin raportare la art. 53, în cauza de față nu sunt îndeplinite condițiile constituționale pentru restrângerea exercițiului unor drepturi: astfel, nu rezultă dreptul constituțional în favoarea căruia este restrâns dreptul de

asociere, nici caracterul proporțional al măsurii sau necesitatea sa într-o societate democratică.

2. În ceea ce privește motivarea din *Expunerea de motive* conform căreia prin această soluție normativă se urmărește asigurarea unei independențe și unei imparțialități depline în exercitarea atribuțiilor judecătorilor Curții Constituționale, precizăm că potrivit art. 145 din Constituție „*Judecătorii Curții Constituționale sunt independenți în exercitarea mandatului lor și inamovibili pe durata acestuia*”. Prin urmare, independența este necesară în exercitarea mandatului de judecător al Curții Constituționale, adică odată ce acesta a fost numit judecător la Curtea Constituțională, iar inamovibilitatea trebuie să existe pe durata mandatului de judecător, deci tot după numirea ca judecător a persoanei care îndeplinește condițiile constituționale de la art. 142 din *legea fundamentală*.

3. Cu privire la soluția normativă de completare a art. 61 din *Legea nr. 47/1992*, arătăm că denumirea marginală a acestui articol este Statutul judecătorilor Curții Constituționale, adică al persoanelor care au devenit, după numirea lor ca urmare a procedurii constituționale și legale, judecători. Or, prin proiectul de lege se reglementează o soluție normativă referitoare la o condiție în vederea numirii, deci o condiție ce ar trebui îndeplinită anterior numirii persoanei propuse ca judecător la Curtea Constituțională. Această condiție ar putea fi asimilată condițiilor de eligibilitate pentru funcțiile și demnitățile alese. Prin urmare, soluția completării art. 61 nu se integrează conținutului acestui articol care vizează statutul judecătorilor Curții Constituționale și nu condițiile pentru numire. De altfel, *Legea nr. 47/1992* nici nu prevede condițiile substanțiale ce trebuie întrunite de o persoană pentru a putea fi numită judecător la Curtea Constituțională, având în vedere că acestea sunt stabilite exclusiv la nivel constituțional, așa cum am arătat anterior.

4. Soluția normativă nu se corelează cu prevederile art. 62 teza a doua din *Legea nr. 47/1992*, potrivit căreia „*în cazul în care candidatul ocupă o funcție incompatibilă cu aceea de judecător al Curții Constituționale sau face parte dintr-un partid politic, acordul trebuie să cuprindă angajamentul candidatului de a demisiona, la data numirii, din acea funcție sau din partidul politic al cărui membru este*”.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Parlamentul va decide asupra oportunității adoptării acestei inițiative legislative.

Cu stimă,

Nicolae-Ionel CIUCĂ

PRIM-MINISTRU

Doamnei senator Alina-Ștefania GORGHIU
Vicepreședintele Senatului